

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายสุพจน์ ไข่มุกด์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๒ - ๑๔/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๒๖/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๒๘/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๔๔/๒๕๕๒

วันที่ ๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๓

เรื่อง สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกระทำการต้องห้ามอันเป็นเหตุให้สมาชิกภาพ
สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง การดำเนินการและการมีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ขอด้วยกฎหมาย หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๙๑ บัญญัติว่า
“สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
เท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าสมาชิกภาพของสมาชิก
คนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๐๖ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๑๐) หรือ (๑๑)
หรือมาตรา ๑๑๙ (๓) (๔) (๕) (๗) หรือ (๘) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้อง
ส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภา
ที่ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
หรือสมาชิกวุฒิสภาคนใดคนหนึ่งมีเหตุสิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเรื่องไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้น
เป็นสมาชิก และให้ประธานแห่งสภานั้นส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง
และวรรคสอง”

มาตรา ๒๓๕ วรรคสอง บัญญัติว่า “ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และเป็นนายทะเบียนพรรคการเมือง”

มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง (๕) บัญญัติว่า “คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้...(๕) สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้น ตามกฎหมาย ตามมาตรา ๒๓๕ วรรคสอง”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐ บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้... (๑๐) สืบสวนสอบสวน เพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (๑๑) ส่งเรื่องไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาคณใดคนหนึ่งสิ้นสุดลง หรือส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญในกรณีที่เห็นว่าความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า จากข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน เพื่อดำเนินการไต่สวนตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๕๐ และคณะกรรมการการเลือกตั้งอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๙๑ มาตรา ๒๓๕ วรรคสอง และมาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง (๕) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐ (๑๐) และ (๑๑) พิจารณารายงานการไต่สวนแล้วรับฟังข้อเท็จจริงตามการไต่สวน และมีคำสั่งตามมติในการประชุมครั้งที่ ๖๙/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ มติในการประชุมครั้งที่ ๗๙/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒ และมติในการประชุมครั้งที่ ๙๙/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๒ ให้ส่งเรื่องไปยังประธานวุฒิสภา ผู้ร้องที่ ๑ และประธานสภาผู้แทนราษฎร

ผู้ร้องที่ ๒ และผู้ร้องที่ ๓ เพื่อส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ถูกร้องรวม ๔๕ คน แล้ว จึงเห็นว่าการดำเนินการและการมีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ขอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้ว

ประเด็นที่สอง บริษัทที่ผู้ถูกร้อง คู่สมรสและบุตรของผู้ถูกร้อง ถือหุ้นเป็นบริษัทอื่นต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) และวรรคสาม ประกอบมาตรา ๔๘ หรือไม่

บริษัทที่ผู้ถูกร้องคู่สมรสและบุตรทั้งหมดถือหุ้น จำนวน ๓๓ บริษัท ปรากฏข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

(๑) บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการโทรคมนาคม การสื่อสาร ตลอดจนซื้อขาย นำเข้า ส่งออก เครื่องโทรคมนาคม รวมทั้งดำเนินการติดตั้งระบบชุมสายโทรศัพท์และระบบอุปกรณ์โทรคมนาคม บริษัทประกอบกิจการโทรคมนาคมโดยอาศัยสัญญาร่วมการทำงานและร่วมลงทุนขยายบริการโทรศัพท์ที่ทำกับองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๓๔ และสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ที่บริษัทย่อยคือ บริษัท ทูมูฟ จำกัด ทำกับการสื่อสารแห่งประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๙ เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๒) บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการผลิตและจำหน่าย ปูนซีเมนต์คอนกรีตผสมเสร็จและเม็ดพลาสติก มีกิจการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจรับกำจัดกากอุตสาหกรรม ธุรกิจสถานีให้บริการน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และธุรกิจประกันชีวิต เป็นต้น บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ได้รับประทานบัตรเหมืองแร่ หินปูน และหินดานจากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ จำนวน ๒๙ ประทานบัตร โดยประทานบัตรที่บริษัทได้รับเป็นพื้นที่เพื่อทำการเหมืองแร่ ซึ่งใช้เป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตปูนซีเมนต์ โดยเสียค่าภาคหลวงตอบแทนรัฐตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๓) บริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าและไอน้ำ โดยได้รับสัมปทานประกอบกิจการไฟฟ้าจากกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕ บริษัทมีสัญญาซื้อขายไฟฟ้า

กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยสัญญาที่กำหนดอายุ ๒๕ ปี ไม่เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๔) บริษัท ปตท. เคมิคอล จำกัด (มหาชน) ดำเนินธุรกิจหลักคือ ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ครบวงจรจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมี บริษัทได้ก่อตั้งโรงไฟฟ้าเพื่อผลิตไฟฟ้าไว้ใช้ในกิจการของบริษัท และได้ขยายบริการไฟฟ้าให้แก่โรงงานต่าง ๆ ในนิคมอุตสาหกรรม บริษัทได้รับสัมปทานกิจการไฟฟ้าจากกระทรวงมหาดไทย ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕ ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนเป็นใบอนุญาตผลิตไฟฟ้าจากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ และได้รับสัมปทานประกอบกิจการน้ำประปา ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับดังกล่าว โดยการควบคุมดูแลของกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๕) บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) มีการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยถือหุ้นใหญ่ในอัตราร้อยละ ๔๕ ลักษณะการประกอบธุรกิจของบริษัท เป็นการลงทุนในบริษัทย่อย และกิจการร่วมค้าในรูปแบบของบริษัทโฮลดิ้ง โดยมีรายได้หลักมาจากเงินปันผลของบริษัทที่ลงทุน ซึ่งเป็นบริษัทที่ดำเนินงานด้านผลิตไฟฟ้าและธุรกิจเกี่ยวเนื่องเป็นหลัก บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) ไม่ได้รับสัมปทานจากรัฐ แต่ถือหุ้นในบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด และ บริษัท ราชบุรีพลังงาน จำกัด ในอัตราร้อยละ ๙๙.๙๙ โดยบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด รับสัมปทานกิจการไฟฟ้าจากกระทรวงมหาดไทย และบริษัท ราชบุรีพลังงาน จำกัด รับสัมปทานกิจการไฟฟ้าจากกระทรวงพลังงาน ไม่เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๖) บริษัท ทางด่วนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ทำสัญญาโครงการระบบทางด่วนขั้นที่ ๒ กกับการทางพิเศษแห่งประเทศไทย โดยบริษัทเป็นผู้ออกแบบก่อสร้างและบริหารงานทางด่วน ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ บริษัทได้จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจำกัด สัญญาโครงการระบบทางด่วน ขั้นที่ ๒ มีอายุสัญญา ๓๐ ปี นับแต่วันเริ่มก่อสร้าง เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๗) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ดำเนินธุรกิจในการประกอบกิจการดาวเทียมสื่อสารและเป็นผู้ให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมและบริการเกี่ยวเนื่อง โดยได้รับสัมปทานจากกระทรวงคมนาคม (ปัจจุบัน คือ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) ให้ดำเนินกิจการให้บริการช่องสัญญาณ

ดาวเทียมเพื่อการสื่อสารตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ เป็นระยะเวลา ๓๐ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๔ บริษัทได้จัดส่งและให้บริการดาวเทียมไทยคม จำนวนทั้งสิ้น ๕ ดวง นอกจากนั้นบริษัทได้ทำสัญญากับหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจให้เช่าช่องสัญญาณดาวเทียม เป็นสัญญาใช้ทรานส์พอนเดอร์ เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๘) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวกับกิจการปิโตรเลียมรวมถึงการจัดหา และจัดจำหน่ายปิโตรเลียม การจัดหาและขนส่งก๊าซธรรมชาติจากทั้งในและต่างประเทศ การแยกก๊าซ ธรรมชาติและจัดจำหน่าย ถือหุ้ในบริษัท ปตท. สำรองและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ในสัดส่วน เกินกว่าร้อยละ ๕๐ นอกจากนี้ บริษัทมีสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติ สำหรับโรงไฟฟ้าจะนะ และโรงไฟฟ้า น้ำพอง กกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ซึ่งสัญญาจะมีผลบังคับจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๗๕ และ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามลำดับ เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๙) บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาร่วมการงานและร่วมลงทุนขยายบริการ โทรศัพทหนึ่งล้านเลขหมายในเขตโทรศัพทภูมิภาคกับองค์การโทรศัพทแห่งประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นกิจการโทรคมนาคมที่ให้บริการโทรศัพทพื้นฐาน โดยบริษัทเป็นผู้ดำเนินการ และบำรุงรักษาอุปกรณ์ในระบบ มีอายุสัมปทาน ๒๕ ปี นับจากวันเริ่มดำเนินการส่งมอบอุปกรณ์ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๓๖ จนถึงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๑๐) บริษัท ปตท. สำรองและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการสำรวจและ ผลิตปิโตรเลียมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยได้รับสัมปทานปิโตรเลียมเพื่อการสำรวจ พัฒนา และผลิตจากกระทรวงพลังงานตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ จำนวน ทั้งสิ้น ๑๖ โครงการ โดยบริษัทมีหน้าที่เสียค่าภาคหลวงให้แก่รัฐตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม ฯ และมีสิทธิขายปิโตรเลียมซึ่งได้แก่น้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ โดยขายให้แก่บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ถือหุ้ในบริษัทนี้ ในสัดส่วน ร้อยละ ๖๕.๔๒ ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๑๑) บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่รายแรกของประเทศไทย โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยตามนโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของรัฐบาล เพื่อสร้างต้นแบบของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจด้านพลังงานไฟฟ้าด้วยการบริหารงานแบบเอกชนเพื่อลดภาระการลงทุนของภาครัฐ ดำเนินธุรกิจในรูปแบบบริษัทโฮลดิ้ง ด้วยการถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ โดยประกอบธุรกิจหลักในการผลิตไฟฟ้าในรูปแบบครบวงจร ครอบคลุมธุรกิจผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า และธุรกิจการให้บริการด้านพลังงาน บริษัทไม่ได้รับสัมปทานจากรัฐ แต่ถือหุ้นในบริษัท ผลิตไฟฟ้าระยอง จำกัด และ บริษัท ผลิตไฟฟ้าขอนแก่น จำกัด ในอัตราร้อยละ ๙๙.๙๙ โดยบริษัทย่อยทั้งสองได้รับสัมปทานกิจการไฟฟ้าจากกระทรวงมหาดไทย ไม่เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๑๒) บริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ดำเนินธุรกิจหลัก เป็นผู้ประกอบการรถไฟฟ้าระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ (BTS) ซึ่งเป็นรถไฟฟ้ายกระดับจำนวน ๒ เส้นทางในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกระทรวงมหาดไทยได้ให้สัมปทานแก่บริษัทเป็นผู้จัดให้มีและประกอบการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร โดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๓๕ ได้ทำสัญญาสัมปทานระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานครกับกรุงเทพมหานคร เป็นระยะเวลา ๓๐ ปี เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๑๓) บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจลงทุนถือหุ้นในนิติบุคคลอื่น ๆ ซึ่งประกอบด้วยการลงทุนในบริษัทที่ประกอบธุรกิจด้านกิจการโทรคมนาคม ธุรกิจสื่อโฆษณา และธุรกิจอื่น ๆ เช่น บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) เป็นต้น นอกจากนี้ บริษัทต้องรับผิดชอบร่วมกันและแทนกันกับบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ต่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ฉบับลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๑๔) บริษัท ผู้จัดการ จำกัด จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท แมเนเจอร์ มีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ ประกอบธุรกิจเป็นผู้จัดทำหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายสัปดาห์ และนิตยสารผู้จัดการ ทั้งนี้ ศาลล้มละลายกลาง ได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของ

บริษัทเด็ตขาดเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๑๕) บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการประเภท ให้บริการด้านโทรคมนาคม (โทรศัพท์เคลื่อนที่) ระบบเซลลูลาร์ ได้ทำสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์กับการสื่อสารแห่งประเทศไทย ตามสัญญาเลขที่ ๓/๒๕๓๓ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๓ (ปัจจุบันการสื่อสารแห่งประเทศไทยแปรสภาพเป็นบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) และบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๖) เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๑๖) บริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายหนังสือพิมพ์ นำเข้าและผลิตการ์ตูนเพื่อการศึกษา โดยประกอบกิจการแบ่งออกเป็น ๔ ลักษณะ คือ ลักษณะที่หนึ่ง กิจการด้านสื่อกระจายภาพและสื่อกระจายเสียงโดยดำเนินงานสถานีข่าวเนชั่นแซนแนล ผลิตรายการเพื่อออกอากาศในโทรทัศน์สถานีต่าง ๆ ผลิตรายการวิทยุ ลักษณะที่สอง กิจการหนังสือพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หนังสือพิมพ์คมชัดลึก เป็นต้น ลักษณะที่สาม กิจการด้านการพิมพ์ และลักษณะที่สี่ กิจการด้านอื่น ๆ เช่น เป็นตัวแทนขายโฆษณา เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๑๗) บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการเกี่ยวกับสื่อสารมวลชนและธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่องหรือใกล้เคียงกัน รวมถึงการให้บริการแพร่ภาพและเสียงหรืออื่นใด มีธุรกิจหลักที่ดำเนินการเอง ได้แก่ กิจการสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ กิจการสถานีวิทยุกระจายเสียง และสำนักข่าวไทย และร่วมดำเนินกิจการกับผู้ประกอบการเอกชนอื่น ๆ ภายใต้สัญญาร่วมดำเนินกิจการ เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๑๘) บริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) ดำเนินธุรกิจให้บริการติดต่อสื่อสารครบวงจร เช่น โครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง โครงข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูง โครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสง เป็นต้น รวมทั้งจัดหา ออกแบบ และวางระบบสื่อสารโทรคมนาคม และระบบคอมพิวเตอร์ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๑๙) บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการไฟฟ้าโดยได้รับสัมปทาน ประกอบกิจการไฟฟ้าในเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง นิคมอุตสาหกรรม ตะวันออก จังหวัดระยอง และนิคมอุตสาหกรรมเอเชีย จังหวัดระยอง นอกจากนี้ ได้เข้าเป็นคู่สัญญากับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้า เลขที่ ๔๔/๑-๑๕-๗๕๐๑ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๑ และสัญญาซื้อขายไฟฟ้า เลขที่ ๔๔/๑-๑๕-๗๕๐๒ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๑ ไม่เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบ มาตรา ๔๘

(๒๐) บริษัท รถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เข้าร่วมประมูลสัมปทานโครงการระบบขนส่งมวลชนด้วยรถไฟฟ้าใต้ดิน โดยดำเนินการออกแบบ ผลิต จัดหา ติดตั้ง ทดสอบ รวมทั้งดำเนินการ และบำรุงรักษาระบบรถไฟฟ้า และได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๓ และ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ให้เป็นผู้ได้รับสัมปทานดังกล่าวแต่เพียงผู้เดียว บริษัทได้ทำสัญญา สัมปทานโครงการระบบรถไฟฟ้ามหานครสายเฉลิมรัชมงคลกับการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๒๑) บริษัท พี.ที.เอ.คอนสตรัคชั่น จำกัด ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างและโรม่อหิน โดยบริษัทได้รับอนุญาตจากทางราชการให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินที่บริษัทมีสิทธิครอบครองเพื่อใช้ประโยชน์ ทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน (เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง) จำนวน ๓ ประทานบัตร มีอายุ ๑๐ ปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๒๒) บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายปูนซีเมนต์ และสินค้าวัสดุก่อสร้างต่าง ๆ บริษัท ฯ ได้รับประทานบัตรทำเหมืองหินอุตสาหกรรมชนิดหินดินดาน (เพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์) จำนวน ๔๙ แปลง อายุประทานบัตรตั้งแต่ ๑๐ ปีถึง ๒๕ ปี เป็นบริษัท ที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๒๓) บริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายปูนซีเมนต์ และสินค้าวัสดุก่อสร้างต่าง ๆ และให้บริการรับกำจัดขยะและของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม บริษัท ได้รับประทานบัตรในการทำเหมืองหินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนและดินดาน (เพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์)

ที่อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำนวน ๓๕ แปลง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี จำนวน ๔ แปลง อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๓ แปลง อายุประทานบัตรไม่เกิน ๒๕ ปี เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๒๔) บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจถ่านหินและไฟฟ้า บริษัท ได้รับประทานบัตรทำเหมืองแร่ถ่านหินและบอลเคลย์ ในพื้นที่จังหวัดลำปาง จำนวน ๑๐ แปลง อายุประทานบัตรไม่เกิน ๒๕ ปี ประทานบัตรหมดอายุแล้ว จำนวน ๓ แปลง เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๒๕) บริษัท ศิลาภินิหอ่อน จำกัด ประกอบธุรกิจด้านการทำเหมืองหินอ่อน ปัจจุบันไม่ได้ประกอบกิจการ โดยหยุดกิจการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ บริษัทได้รับประทานบัตรทำเหมืองแร่หินอ่อนในพื้นที่จังหวัดลำปาง จำนวน ๕ แปลง อายุประทานบัตร ๒๕ ปี ซึ่งได้หมดอายุแล้วตั้งแต่วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๒ เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๒๖) บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการโทรคมนาคม ประเภทผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ได้ทำสัญญาดำเนินการให้บริการอินเทอร์เน็ตกับการสื่อสารแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๐ เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๒๗) บริษัท อีคอนนิวส์ จำกัด ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ อีคอนนิวส์ นำเสนอข่าวสารด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นหลัก ปัจจุบันได้หยุดกิจการแล้วตั้งแต่วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๒๘) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในระบบ NMT 900 และ GSM ทั่วประเทศ ตามสัญญาที่ทำกับองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย คือสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการกิจการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๓๓ สัญญามีกำหนดเวลา ๒๐ ปี ต่อมาได้มีการขยายอายุสัญญาเป็น ๒๕ ปี เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๒๙) บริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจด้านโทรคมนาคม เป็นผู้ให้บริการวิทยุคมนาคมเฉพาะกิจ ระบบ Trunked Mobile ตามสัญญาที่ทำกับการสื่อสาร

แห่งประเทศไทย คือสัญญาดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมเฉพาะกิจระบบ Trunked Mobile เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ สัญญามีกำหนดเวลา ๑๕ ปี เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๓๐) บริษัท ปูนซีเมนต์เอเชีย จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายปูนซีเมนต์ บริษัทได้รับประทานบัตรในการทำเหมืองหินอุตสาหกรรมชนิดหินดินดาน (เพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์) ในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ และอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี จำนวน ๑๐ แปลง อายุประทานบัตรไม่เกิน ๒๕ ปี เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๓๑) บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) เดิมชื่อบริษัท อุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) เคยได้รับประทานบัตรเหมืองแร่หินปูนและหินดินดานในท้องที่จังหวัดสระบุรี จำนวน ๒๖ แปลง แต่ต่อมาศาลจังหวัดระยองได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) โอนประทานบัตรดังกล่าวให้กับบริษัท ทีพีโอ โพลีน จำกัด (มหาชน) และได้มีการโอนประทานบัตร เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ บริษัทประกอบกิจการอุตสาหกรรมปิโตรเคมี การกลั่นน้ำมัน และไฟฟ้า เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๓๒) บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาดำเนินการให้บริการรับ-ส่งสัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมกับการสื่อสารแห่งประเทศไทยเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๓๗ และต่อมาบริษัทได้รับอนุมัติจากการสื่อสารแห่งประเทศไทยให้บริการรับ - ส่งสัญญาณบริการอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียมแก่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ตามสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมซึ่งสัญญาดังกล่าวมีกำหนดระยะเวลา ๒๒ ปี โดยจะสิ้นสุดในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๓๓) บริษัท ทู วิชั่นส์ จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการส่งวิทยุกระจายเสียง หรือส่งวิทยุโทรทัศน์และเคเบิลทีวี โดยการส่งหรือรับภาพด้วยคลื่นความถี่ โดยวิธีการแพร่กระจายไปในบรรยากาศ หรือวิธีการใช้สายหรือสื่อไฟฟ้า ได้ทำสัญญากับองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย จำนวน ๒ ฉบับ คือ สัญญาร่วมดำเนินการให้บริการโทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิก (ระบบผ่านดาวเทียม และระบบเคเบิล) ตามสัญญาลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๓๒ ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๑ และสัญญาร่วมดำเนินการให้บริการโทรทัศน์ทางสายระบบบอกรับเป็นสมาชิก

ตามสัญญาลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๗ ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีนายเจือ ราชสีห์ (ผู้ถูกร้องที่ ๒๕) และนายไพโรจน์ ต้นบวรจง (ผู้ถูกร้องที่ ๓๙) เป็นผู้ถือหุ้น บริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีนายบุญชัย โชควัฒนา (ผู้ถูกร้องที่ ๓) และ นางปานหทัย เสรีรักษ์ (ผู้ถูกร้องที่ ๓๗) เป็นผู้ถือหุ้น บริษัท ปตท. เคมิคอล จำกัด (มหาชน) ซึ่งมี นางพรพันธ์ บุณยรัตพันธุ์ (ผู้ถูกร้องที่ ๕) นางพิกุลแก้ว ไกรฤกษ์ (ผู้ถูกร้องที่ ๑๐) พลตำรวจเอก โกวิท ภักดีภูมิ (ผู้ถูกร้องที่ ๑๒) และ นางอัจฉรา เตชฤทธิพิทักษ์ (ผู้ถูกร้องที่ ๑๖) เป็นผู้ถือหุ้น บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีนายสมชาย แสวงการ (ผู้ถูกร้องที่ ๖) เป็นผู้ถือหุ้น และบริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีนายจรัล จิ๋ยยิ่งเรืองรุ่ง (ผู้ถูกร้องที่ ๑๑) นางสาวนริศา อติเทพวรพันธุ์ (ผู้ถูกร้องที่ ๒๒) และนายสัมพันธ์ ทองสมัคร (ผู้ถูกร้องที่ ๒๓) เป็นผู้ถือหุ้น รวมจำนวน ๕ บริษัท ไม่เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

ประเด็นที่สาม การถือหุ้นของผู้ถูกร้อง คู่สมรส บุตร ของผู้ถูกร้องแต่ละรายเป็นการกระทำ อันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้อง... (๒) ไม่รับหรือแทรกแซงหรือก้าวกายการเข้ารับ สัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อม” และ “...(๔) ไม่กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๔๘”

มาตรา ๒๖๕ วรรคสาม บัญญัติว่า “ให้นำความใน (๒) (๓) และ (๔) มาใช้บังคับกับ คู่สมรสและบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา และบุคคลอื่นซึ่งมิใช่คู่สมรสและบุตร ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภานั้น ที่ดำเนินการในลักษณะผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาให้กระทำการตามมาตรา ๔๘”

มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม มิได้ ไม่ว่าในนามของตนเองหรือให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นแทน หรือจะดำเนินการโดยวิธีการอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมที่สามารถบริหารกิจการดังกล่าวได้ในทำนองเดียวกับการเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการดังกล่าว”

กรณีบทบัญญัติมาตรา ๔๘ มีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเข้าเป็น เจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม ในนามตนเองหรือให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นแทน หรือดำเนินการอื่นที่สามารถบริหารกิจการดังกล่าวได้ในทำนองเดียวกับการเป็นเจ้าของกิจการไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม รวมทั้งต้องมีมาตรการ มิให้มีการครอบงำสื่อเพื่อป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวเข้าแทรกแซงสื่อในการนำเสนอข่าวหรือแสดงความคิดเห็นโดยสุจริต

บทบัญญัติมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติไว้ใน “หมวดที่ ๑๒ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ส่วนที่ ๒ การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์” มีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา คู่สมรส บุตร และบุคคลอื่นซึ่งมิใช่คู่สมรสและบุตร ที่ดำเนินการในลักษณะผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายให้กระทำการ โดยบัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใด รับ หรือแทรกแซง หรือ ก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม หรือรับเงิน หรือประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าของกิจการ หรือถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง หรือโทรคมนาคม ไม่ว่าในนามของตนเองหรือให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้น หรือดำเนินการโดยวิธีอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เป็นหลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ แต่เปลี่ยนแปลงให้ครอบคลุมถึงมาตรา ๔๘ พร้อมทั้งขยายบังคับบุคคลจากเดิมบังคับใช้เฉพาะสมาชิก รัฐสภาเท่านั้น โดยเพิ่มเติมให้บังคับใช้ถึงคู่สมรส บุตร และบุคคลอื่นที่ได้รับมอบหมายจากสมาชิก รัฐสภาด้วย

ส่วนคำว่า “ผลประโยชน์ขัดกัน” หมายความว่า การได้หรือการเสียประโยชน์ฝ่ายหนึ่งย่อมได้แก่ การเสียหรือการได้ประโยชน์อีกฝ่ายหนึ่งซึ่งจะก่อให้เกิดสถานการณ์ทำทนายจริยธรรมยากแก่การตัดสินใจ

ทำให้ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์สาธารณะเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัวของตนมากกว่าประโยชน์สาธารณะ การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่จึงขัดกันในลักษณะที่ผลประโยชน์ส่วนตนได้มาจากการเสียไปซึ่งประโยชน์สาธารณะ

บทบัญญัติมาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) เป็นหลักการคงเดิมแต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงถ้อยคำ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๒ หรือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ ได้บัญญัติกฎหมายในลักษณะเดียวกัน แต่มีคำว่า “คงถือไว้” ซึ่งสัมพันธ์ของรัฐธรรมนูญ หรือคู่สัญญา จึงหมายความว่า ห้ามมิให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาถือหุ้นตั้งแต่ก่อนหรือเมื่อเข้ามาสู่ตำแหน่งก็ให้คงถือไว้ เมื่อเปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๙ บัญญัติว่า “นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไป ทั้งนี้ ตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ...” เห็นได้ว่าหากรัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ห้ามมิให้คงไว้ซึ่งหุ้นตั้งแต่ก่อนหรือเมื่อเข้ามาสู่ตำแหน่งย่อมต้องกำหนดไว้อย่างชัดเจน เช่นเดียวกับการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ตามมาตรา ๒๖๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่อนุวัติการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๐๙ อันเป็นฐานของการบัญญัติการไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไปตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ตามมาตรา ๒๖๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ฉบับปัจจุบัน

โดยที่มาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติให้รัฐมนตรีสามารถเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดได้ไม่เกินร้อยละห้าของทุนทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น หรือเป็นผู้ถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทนั้น และหากรัฐมนตรีประสงค์จะได้รับประโยชน์จากการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทในส่วนที่เกินกว่าร้อยละห้าตามมาตรา ๔ ก็สามารถกระทำได้โดยแจ้งเป็นหนังสือให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี และโอนหุ้นส่วนหรือหุ้นในห้างหุ้นส่วน

หรือบริษัทนั้นให้นิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือนิติบุคคลซึ่งจัดการ
ทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นดำเนินการ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติ
ดังกล่าว

เมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวด ๑๒ การตรวจสอบ
การใช้อำนาจรัฐ ส่วนที่ ๒ การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ที่มุ่งจำกัดกรอบในการเลือก
อย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างประโยชน์ส่วนตัว กับประโยชน์สาธารณะ ในการมีส่วนได้ส่วนเสียอันจะก่อให้เกิด
การทำลายต่อจริยธรรมที่ยากแก่การตัดสินใจระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์สาธารณะ
ซึ่งหมายถึงว่า ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ต้องเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้น
ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ในลักษณะที่จะทำให้มีอำนาจในการตัดสินใจที่จะเลือกการได้หรือเสียประโยชน์
แทนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เป็นประโยชน์ส่วนตนหรือสาธารณะได้ ประกอบกับพระราชบัญญัติ
การจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่บัญญัติให้รัฐมนตรีสามารถถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน
จำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ได้ไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดของห้างหุ้นส่วน
จำกัดหรือหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทนั้นแล้ว ดังนั้น การกระทำอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘
จึงไม่รวมถึงการถือหุ้นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาที่มีมาก่อนวันเลือกตั้งหรือวันที่
คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา

จากข้อเท็จจริงการที่ผู้ถูกร้อง คู่สมรส หรือบุตรของผู้ถูกร้อง จำนวน ๓๒ คน ได้แก่
ผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๔ ที่ ๗ ถึงที่ ๑๖ ที่ ๑๘ ที่ ๒๐ ที่ ๒๑ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๙ ที่ ๓๑
ที่ ๓๒ ที่ ๓๔ ถึงที่ ๓๘ ที่ ๔๑ ที่ ๔๓ และที่ ๔๕ (ยกเว้น ผู้ถูกร้องที่ ๓ ที่ ๕ ที่ ๖ ที่ ๒๒
ที่ ๒๓ และที่ ๓๙ รวม ๖ คน ที่ถือหุ้นเพียงบริษัทเดียวและเป็นบริษัทที่ไม่ประกอบกิจการอันมี
ลักษณะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ และผู้ถูกร้อง
ที่ ๑๗ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งให้จำหน่ายคำร้องไปแล้ว) เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทตามคำร้องของผู้ร้อง
ที่ ๑ ถึงที่ ๓ ที่เข้าลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบ
มาตรา ๔๘ แต่เป็นการถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวก่อนเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา และได้ถือครองไว้หลังเข้าดำรงตำแหน่ง ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเป็นการถือหุ้น
ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำนวนน้อย โดยในทางไต่สวนก็ไม่มีพฤติการณ์ใด ๆ ที่แสดงให้เห็นถึง

การมีอำนาจบริหารครอบงำกิจการตามที่กฎหมายกำหนด อีกทั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาก็มีโอกาสที่จะมีประโยชน์ส่วนได้ส่วนเสียเข้าไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์น้อยกว่านายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ในขณะที่นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีสามารถคงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไปได้ไม่เกินร้อยละห้าของหุ้นทั้งหมด หรือไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทนั้น หรือสามารถจะถือหุ้นเกินกว่าจำนวนร้อยละห้าได้หากโอนหุ้นนั้นให้นิติบุคคลที่มีอำนาจดำเนินการแทน หรือแจ้งความประสงค์ต่อประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ทั้งนี้ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๙ ประกอบพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๖ การกระทำความผิดกล่าวของผู้ถูกร้องทั้ง ๓๒ คน จึงมิได้มีลักษณะเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา คู่สมรส บุตร และบุคคลอื่น ซึ่งมีใช้คู่สมรสและบุตรที่ดำเนินการในลักษณะผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการหรือผู้ได้รับมอบหมายให้กระทำการ การได้หรือการเสียประโยชน์ฝ่ายหนึ่งย่อมได้แก่การเสียหรือการได้ประโยชน์อีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งจะก่อให้เกิดสถานการณ์ทำลายต่อจริยธรรมยากแก่การตัดสินใจ ระหว่างประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์สาธารณะเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัวของตนมากกว่าประโยชน์สาธารณะ การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่จึงก่อให้เกิดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ จึงไม่เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๓๒ คน ได้แก่ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๔ ที่ ๗ ถึงที่ ๑๖ ที่ ๑๘ ที่ ๒๐ ที่ ๒๑ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๙ ที่ ๓๑ ที่ ๓๒ ที่ ๓๔ ถึงที่ ๓๘ ที่ ๔๑ ที่ ๔๓ และที่ ๔๕ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖) และมาตรา ๑๑๙ (๕)

สำหรับผู้ถูกร้องที่ ๑๙ ที่ ๓๐ ที่ ๓๓ ที่ ๔๐ ที่ ๔๒ และที่ ๔๔ รวม ๖ คน ซึ่งได้มาซึ่งหุ้นหลังการเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) แล้ว เป็นหลักการคงเดิมไว้แต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงถ้อยคำ เช่นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ หรือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ ได้บัญญัติไว้ในลักษณะเดียวกัน แต่มีคำว่า “คงถือไว้” ซึ่งสัมพันธ์ของรัฐธรรมนูญ หรือคู่สัญญาจึงหมายความว่า ห้ามมิให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา

ถือหุ้นตั้งแต่ก่อนหรือเมื่อเข้ามาสู่ตำแหน่งก็ยังคงถือไว้ เมื่อเปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๙ บัญญัติว่า “นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไป ทั้งนี้ ตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ...” เห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ไม่ห้ามการคงไว้ซึ่งหุ้นที่ถือไว้ก่อนการเข้ามาสู่ตำแหน่ง แต่ห้ามการเข้าเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทเมื่อเข้าสู่ตำแหน่งแล้ว

การที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ที่บัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามองไม่รับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมและไม่กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ ซึ่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ นี้ได้นำมาใช้บังคับกับนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีด้วย ทั้งนี้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ แล้วจะเห็นได้ว่าเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มุ่งประสงค์ที่จะห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี ที่เมื่อเข้าสู่ตำแหน่งแล้วไม่ให้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะการรับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทาน หรือเข้าเป็นคู่สัญญาอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว หรือจะเข้าเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมที่สามารถบริหารกิจการดังกล่าว ได้ในทำนองเดียวกับการเป็นเจ้าของกิจการ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการมุ่งกำหนดกรอบในการควบคุมการดำเนินการที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ เพื่อให้มีการใช้อำนาจหน้าที่เป็นไปโดยโปร่งใสและสุจริตหรือไม่อาจแสวงหาประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ได้

จากข้อเท็จจริงในทางใต้สวนปรากฏว่า ผู้ถูกร้อง จำนวน ๖ คน ได้มาซึ่งหุ้นของบริษัทที่เข้าลักษณะต้องห้ามตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) (๔) และวรรคสาม ประกอบมาตรา ๔๘ ภายหลังจากมีสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ต่างกรณีกัน ดังนี้

(๑) นายสมเกียรติ ฉันทวานิช ผู้ถือหุ้นที่ ๑๙ ได้ซื้อหุ้นบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๑ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๑ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น และวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น ปรากฏตามรายการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท หลักทรัพย์ เอเชีย พลัส จำกัด (มหาชน) ที่ส่งให้แก่ผู้ถือหุ้นที่ ๑๙ เอกสารท้ายบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงของผู้ถือหุ้นที่ ๑๙ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๓

(๒) นายเกื้อกุล ด่านชัยวิจิตร ผู้ถือหุ้นที่ ๓๐ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ ซึ่งนางงลินี ด่านชัยวิจิตร คู่สมรส ได้มาซึ่งหุ้นของบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๑ จำนวน ๑,๐๐๐ หุ้น ปรากฏตามบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงของผู้ถือหุ้นลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๓ และหนังสือแจ้งรายละเอียดวันที่ซื้อขายหลักทรัพย์ที่แนบท้ายบันทึกถ้อยคำของผู้ถือหุ้น

(๓) นางมลิวลัย ัญญสกุลกิจ ผู้ถือหุ้นที่ ๓๓ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ ได้มาซึ่งหุ้นของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๕๐๐ หุ้น วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๓๐๐ หุ้น วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๓๐๐ หุ้น วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๓๐๐ หุ้น และวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๑,๐๐๐ หุ้น ได้มาซึ่งหุ้นของบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๑,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๑ จำนวน ๕๐๐ หุ้น และวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๒ จำนวน ๒,๐๐๐ หุ้น และได้มาซึ่งหุ้นของบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น ปรากฏตามรายการซื้อขายหลักทรัพย์ เอกสารท้ายคำชี้แจงของผู้ถือหุ้นที่ ๓๓ ที่ยื่นต่อคณะกรรมการไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หมายเลข ๓ หมายเลข ๕ และหมายเลข ๙ ตามลำดับ

(๔) นายบุญจง วงศ์ไตรรัตน์ ผู้ถือหุ้นที่ ๔๐ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๑ ซึ่งนางกาญจนา วงศ์ไตรรัตน์ คู่สมรสได้มาซึ่งหุ้นของบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น และวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น ปรากฏตามหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมที่ยื่นต่อประธานอนุกรรมการ

ไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๑๐๐.๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒)

(๕) ร้อยโท ปรีชาพล พงษ์พานิช ผู้ถูกร้องที่ ๔๒ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ ได้มาซึ่งหุ้นของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในช่วงเดือนมิถุนายน ๒๕๕๑ จำนวน ๓๐,๐๐๐ หุ้น ปรากฏตามหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมที่ยื่นต่อประธานคณะกรรมการไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ หน้าที่ ๔

(๖) หม่อมราชวงศ์กิติวัฒนา (ไชยันต์) ปกมนตรี ผู้ถูกร้องที่ ๔๔ ซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ ได้มาซึ่งหุ้นของบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๑ จำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น ปรากฏตามบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงที่ยื่นต่อศาลลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๓ หน้า ๑๕

พิจารณาแล้วจึงเห็นว่า การได้มาซึ่งหุ้นของผู้ถูกร้องทั้ง ๖ คน เป็นการได้มาซึ่งหุ้นบริษัทในนามของตนเองหรือคู่สมรสภายหลังจากที่ได้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว แม้จะเป็นการได้มาซึ่งหุ้นจากการซื้อในตลาดหลักทรัพย์ และเป็นการลงทุนในระยะสั้นเพื่อเก็งกำไรตามภาวะการขึ้นลงของหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ก็ตาม การกระทำได้ดังกล่าวจึงเป็นการกระทำอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องที่ ๑๙ ที่ ๓๐ ที่ ๓๓ ที่ ๔๐ ที่ ๔๒ และที่ ๔๔ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๖ (๖) นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย

นายสุพจน์ ไข่มุกด์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ